7/11454

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.11.0.SGB.0.10.01.610.01/-181 5379 -3 SUBAT 2006
KONU : Konya Milletvekili
Sayın Sayın Atilla KART'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 26.12.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17250 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Atilla KART'ın 7/11454-17307 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :
1 Cevap formu (3 Sayfa)

DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

7/11454

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA KART'IN 7/11454-17307 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

Bilindiği gibi; 23.11.2005 tarihinde Tarsus ilçesine bağlı Yenice beldesinde hemzemin geçitte meydana gelen kaza sonucunda, kamyonda bulunan 10 işçi ölmüş, 32 kişi ise yaralanmıştır. Benzeri müessif olaylar daha evvel 16 Nisan 2004 tarihinde Polatlı ve 25 Temmuz 2004 tarihinde de Aydın-Esentepe'de meydana gelmiştir.

Kaza sonrası basına yansıyan bilgilere göre; Adana TCDD 6. Bölge Müdürlüğü, facianın yaşandığı hemzemin geçidin kontrollü hale getirilmesi için Valilik Makamına birçok kez talepte bulunmuş, bu taleplerini en son 23 Haziran 2005 tarihinde de tekrarlamıştır.

Ortada koordinesizlikten ve sorumsuzluktan kaynaklanan ağır hizmet kusuru sonucunda meydana gelen bir facianın yaşandığı açıktır. Yöre sakinlerinin uyarılarına rağmen bu geçitlerin kontrollü hale getirilmemesi kamu yönetimi ciddiyeti ve sorumluluğuyla bağdaşmamaktadır. Her ne sebeple olursa olsun, vatandaşının can ve mal güvenliğini sağlayamayan bir İdarenin görevini yaptığından söz edilemez.

Bir taraftan; TCDD'yi yeniden yapılandırma adı altında trafikle ilgili personele, özellikle makinistlere tren şefliği, makasçılık gibi ek görevler yükleyerek personelin hata yapma riskini artıran, trenlerin güvenliğini tehlikeye sokan uygulamalar sürdürülürken, diğer taraftan da; niteliksiz kadrolaşmanın hızla sürdürüldüğü görülmektedir. Hükümet'in bu anlamda da ağır bir sorumluluğunun bulunduğu açıktır. Olayda kamyon sürücüsünün kusurunun bulunup-bulunmadığının tartışması bir yana, yukarıdaki anlatımlarımız çerçevesinde TCDD'nin ve bağlı olarak Ulaştırma Bakanlığının ileri boyutlarda hukuki, insani ve sosyal sorumluluğunun bulunduğunu artık hiç kimsenin gözlerden ve kamuoyu denetiminden kaçırmaması gerekir.

Bu gelişmeler karşısında aşağıdaki konuların açıklık kazanmasını talep etmek ve İdareyi bir kez daha uyarmak gereği doğmuştur;

SORU 1- Kazanın meydana geldiği alan mezkûr mahalde olmasına ve hemzemin geçit yapılması yolunda resmi yazışmalar yapılmış olmasına rağmen geçit neden kontrollü hale getirilmemiştir?
Bir geçidin kontrollü hale getirilmesinin maliyeti nedir?

CEVAP 1- 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda, "Karayolu ile Demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitler" olarak tanımlanan ve karayolunun devamı durumunda olan hemzemin geçitlerde alt veya üst geçit yapılması, bariyer ve ışıklı sistem gibi önlemlerin alınması Kanunun 4199 sayılı Kanunla değişik "Kurullar, Kuruluşlar, Komisyonlar, Görev ve Yetkileri" başlıklı II. Kısımda yer alan 7,9 ve 10. maddelerindeki düzenlemeden de anlaşıldığı gibi, ilgili karayolunun yapım ve bakımından sorumlu olan Karayolları Genel Müdürlüğü, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Belediyelerin görev ve yetkileri içerisindedir. Bu hususların dışında, bir hemzemin geçit tesisi ise söz konusu kanunun 12. maddesi uyarınca İl Trafik Komisyonu kararı ile yapılmaktadır. Bir başka ifade ile, İl Trafik Komisyonu, hemzemin geçit tesisine karar vermekte, karayolunun bağlı olduğu idare de, bu hemzemin geçit üzerinde gerekli emniyet tedbirlerini almaktadır.

./..

7/11454

Yine 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi hakkında Kanunun 6. Maddesinde de Belediyelerin Büyükşehir dâhilindeki anayolları yapmak, bakım ve onarımını sağlamak ve trafik düzenlemelerinin gerektirdiği önlemleri almakla görevli olduğu,

Ayrıca, Yüksek Planlama Kurulu'nun 27.04.1992 tarih ve 92/T-29 sayılı kararının Ek-2. maddesinde de hemzemin geçitlerde yolun bağlı olduğu Kurum ve Kuruluşların alt ve üst geçit köprüleri yapmak ve diğer emniyet tedbirlerini almakla yükümlü oldukları hükme bağlanmıştır.

Yıllardan beri Türkiye genelindeki Valiliklere yazdığımız yazılarla büyük can ve kayıplarına neden olan hemzemin geçitlerde meydana gelen trafik kazalarının azaltmak için hemzemin geçitlerdeki yolların bağlı olduğu Kuruluşların yasa gereği yerine getirmek zorunda oldukları trafik düzeni ve tedbirlerini almaları, vasıta üst veya alt geçidi yapılması, geçitlerde otomatik bariyer veya flaşör sistemi kurulması istenmiştir.

Kanunlarda ve Yüksek Planlama Kurulu'nun kararında hemzemin geçitlerde alınması gereken tüm tedbirlerin, karayolunun bağlı olduğu kurum ve kuruluşlar tarafından alınması yasal zorunluluk olmasına rağmen maalesef ilgili kurumlar yeterli tedbir almamaktadır. Bu sebeple Kuruluşumuzu da etkileyen kontrolsüz hemzemin geçitlerde meydana gelen kazaların önlenmesi ve ortaya çıkan büyük can ve mal kayıplarının engellenmesi için, Kuruluşumuz kontrollü hemzemin geçitler inşa ederek, masraflarını hemzemin geçidin bulunduğu karayolunun bağlı olduğu kurum veya kuruluşlara fatura etmektedir. Bu kapsamda söz konusu kazanın olduğu Adana Mersin arasında bulunan 6 adet korumasız hemzemin geçidin bekçili bariyerli hale getirilmesi için kurulum bakım ve onarım masraflarının geçidin bulunduğu ilgili kurum veya kuruluşlardan tahsil edilmesini içeren bir protokol akdedilmek şartıyla, TCDD Genel Müdürlüğünün 06.06.2005 tarihli emriyle 6 Bölge Müdürlüğünden istenmiştir. Kazanın yaşandığı Arıklı Hemzemin geçidine yaptırılan mahallinden idareli bekçili mekanik bariyerli koruma sistemi 14.12.2005 tarihinde işletmeye açılmıştır. Ayrıca 2006 yılı içinde 400 adet hemzemin geçide yine aynı usulle otomatik koruma sistemi tesis edilecektir.

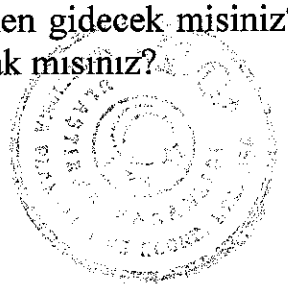
SORU 2- Oluş şekli,

can ve mal güvenliğini sağlamanın Devlet'in temel görevi olması,

ağır hizmet kusurundan kaynaklanan bir olayın varlığı söz konusu olmasına göre;

olayın hukuki sorumluluğunu başkalarına ve bu arada kamyon sürücüsüne yüklemek ve böylece sorumluluktan kaçmak yerine;

ölenlerin yakınlarının ve yaralıların acılarını bir nebze olsun dindirmek amacıyla, yargı sürecini beklemeden sözü edilenlere maddi ve manevi zararlarını telafi etmek yoluna hemen gidecek misiniz? Sosyal hukuk devleti olmanın bu temel işlevinin gereğini yapacak mısınız?

./..

CEVAP 2- TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünün, karayolları üzerindeki hemzemin geçitlerin tesisi ve bunlara yönelik alınması gerekli emniyet tedbirleriyle ilgili yasal bir yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ayrıca Danıştay 10. Dairesi 25.03.2002 Tarih 2000/5359 sayılı içtihadında, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünün Ana Statüsünün Ek 2 maddesi uyarınca hemzemin geçitte meydana gelen kazalarda, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne yüklenebilecek bir hizmet kusuru olmadığını belirlemiş ve sorumluluğun karayolu idaresine ait olduğuna karar vermiştir. Bu sebeple TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünün, hemzemin geçitlerde meydana gelen kazalarla ilgili maddi ve manevi zararları tazmin etme yükümlülüğü bulunmamaktadır.